

AVATUD EESTI

Jevgeni Ossinovski: Ma tahan Eestit, kus iga meie inimene on väärtus, kus iga meie inimene on oma

Loe lk 4-5

Sotsiaaldemokraat

Juuni 2016

www.sotsdem.ee

Sotside presidendikandidaat on Eiki Nestor

Head õed ja vennad! Asi on siis nüüd selline, et pärast mitmeid jutuajamisi meie erakonna juhatuses ja riigikogu fraktsioonis olen võtnud kätte ja otsustanud presidendiks kandideerida. Ja seda ilma mingi naljata või siis moe pärast.

Minu vanuses kipub poliitik juba mõtlema, et millise riigi ma oma lastele ja lastelastele loonud olen. Ja loonud ma teda olen. Järgmise põlvkonna õnn on olnud kasvada vabal maal. Õelda seda, mida nad mõtlevad. Sõita sinna, kuhu tahavad. Kuulata muusikat, mis neile meeldib, ja lugeda raamatuid ilma, et tsensor neid keelaks. Ja ma tean, et nad on selle üle õnnelikud ja uhked.

Nad armastavad oma kodu ja maad, aga nad on ka teadlikud eurooplased ja maailmakodanikud. Ja ma siiralt soovin, et see nii ka jääks.

Tänapäeva Eesti, aga kahjuks ka kogu Euroopa suurim oht on muutuda selles üleilmses suletud ja avatud ühiskondade võitluses nendesarnaseks, kes meie vaba elukorraldust ründavad. Sulguda, kapselduda, tekki enda peale tirida – see oleks kõige suurem rumalus, mis me teha saaksime. See oleks tee tagasi riiki, kus inimesed kardavad oma parlamenti ja valitsust, sõjaväge ja politseid, ei usuks ühtegi uudist ega julgeks omi mõtteid avalikuks teha. Ja oma minevikku ma järel-

tulijate tulevikuks mitte kuidagi ei taha.

Arvan, et nendes oludes vajab Eesti presidenti, kelles inimesed tunneksid ära iseend või oma naabrimeest. Või siis vähemasti naabrimehe naabrimeest. Kes räägiks nendega arusaadavas keeles ja ka siis, kui see jutt kõige meeldivam pole. Ei loeks kantslist sõnu peale. Ei õpetaks, vaid räägiks asjad selgeks. Oleks selline, kellele tahaks sina öelda.

Meil Hiiumaal, muuseas, ei teietagi mind mitte keegi. Ja ehk sellepärast olengi kandideerimisjulgust saanud. Vaat mis kõik võib kadakate vahel juhtuda!

Luban ka presidendiks saades jääda samasuguseks, nagu siiani olen. Ehk siis

Arvan, et nendes oludes vajab Eesti presidenti, kelles inimesed tunneksid ära iseend või oma naabrimeest. Või siis vähemasti naabrimehe naabrimeest.

turvameeste vahele mitte peitu pugeda (võib-olla õnnestub hoopis nende eest varjuda kuidagi, aga pole selles kindel). Olen siiani lugu pidanud igast inimesest sellisena, nagu ta on. Ka siis, kui nad on ühiskonnas vähemuses. Seda pole võimalik minust välja juurida või söimata. Ka viimast on ju proovitud. Ja võltskraapsu kellelegi ka tegema ei hakka. Võtku need hääletajad mind sellisena, nagu ma olen.

Igal juhul tänud toetamast ja pöörutame siis edasi võiduka lõpuni! ●

Eiki Nestor
riigikogu esimees

JUHTKIRI

Avatud Eesti on meie ühine suur väljakutse

Nii Brüsselist, Tallinnast kui ka Tartust vaadates tundub järjest enam, et Euroopa ja Eesti on teelahkmed, kus valida on kahe suuna vahel. Tuleb otsustada, kas minna suletuse ja endassetõmbumise või avatud ühiskonna suunas.

Selline valik on üldiselt üsna raske, sest esimene loomulik reaktsioon meis kõigis igasuguste muutuste puhul on tõmbuda siili moodi kerra, panna ukseks ja aknad kinni ja mitte lasta uusi tuuli sisse. Katsuda vanamoodi edasi elada nii kaua, kui see on võimalik, ja siis tulgu, mis tuleb. Seepärast seisavadki sotsiaaldemokraadid, aga ka teised poliitikud küsimuse ees, kas ollakse võimelised kaitsesiseisundist välja tulema ning võetakse julgus kokku juhtida riiki avatud ühiskonna suunas, et jõuaksime uue ja kestlikuma Euroopa ja Eestini.

Meie erakonna esimees on sõnastanud Eesti ühiskonna ees seisva väljakutse. See on ka väljakutse meile kõigile, igale erakonna liikmele. Kas meil on piisavalt julgust seada endale eesmärgiks leida lahendus Eestis lahendamist vajavatele keerulistele küsimustele? Kas oleme võimelised pakkuma Eestile uue hingamise ja arengutee?

Leian, et meie ainuke võimalus selles maailmas ellu jääda, edasi minna ja endaks jääda on just nimelt see, et kasutame ära võimalused, mida avatud ühiskonna suund meile pakub. Peame olema valmis väljakutsetele vastu minema ning teistega koostööd tegema. Näen selles meie riigi püsijäämise tagatist ning võimalust olla edukas ja väärikas selles maailmas.

Seejuures peame mõtlema, millised on need haridus- ja majanduspoliitilised sammud, et oleksime avatud uutele ideedele ning mis ei jäta ühtegi inimest maha. Nende sammudega peame kiiresti muutuvast maailmast aitama kaasa tulla inimestele, kel pole veel piisavat ettevalmistust või teadmisi. Samuti tuleb leida lahendused, et tagada liigipääs uutele võimalustele ka väljaspool keskusi.

Teiselt poolt võime siin näha ka suurt väljakutset põlvkondade suhetes, sest ka meil on hakanud levima suhtumine, et tuleviku maailm kuulub vaid noortele. Noortel ongi suurem kohanemisevõime kiiresti muutuvast maailmast, kuid see ei tähenda, et minevikukogemus jääks kuhugi teise maailma. Avatud ühiskond tähendab ka tegelikult võimekust põlvkondade dialoogiks. Meil on võimalik leida ühiseid punkte, kuidas minevikukogemus võib rikastada tulevikku. Tulevik võib samuti minevikku uues valguses näidata ja seda kogemust muuta avatumaks, et saame sellest rääkida nii omavahel kui ka teistele.

Avatud ühiskond tähendab ka tegelikult võimekust põlvkondade dialoogiks. Meil on võimalik leida ühiseid punkte, kuidas minevikukogemus võib rikastada tulevikku.

Ma loodan väga, et meie erakonna liikmed ja pooldajad saavad avatud Eesti pöördumisest innustust ja inspiratsiooni, et tõepoolest pakkuda Eesti ühiskonnale uusi arenguvõimalusi. ●

Marju Lauristin

Marju Lauristin
Euroopa Parlamendi liige

Sotsiaaldemokraat:

Tiraaž: 5100 // Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Aadress: Toompuiestee 16, Tallinn 10137 Telefon: 611 6040
Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Kuu tegija

Noored Sotsiaaldemokraadid

NS president Monika Maljukov: on iseenesest mõisteta, et inimesi koheldakse võrdselt

Tallinnas toimus 14. mail Eesti vanima poliitilise noorteorganisatsiooni Noorte Sotsiaaldemokraatide XXIII kongress, kus lisaks tavapärasele uute juhtide valimisele võeti vastu ka noorsotside ajaloo kõige põhjalikum poliitiline programm.

Noorsotside presidendiks valiti Monika Maljukov, kes on endine Eesti Üliõpilaskondade Liidu juht ning viimased kolm aastat täitis noorsotsides asepresidendi rolli. Noorsotside asepresident Ann Vaida liitus noorsotside ja SDEga, et seista vastu sallimatuse levikule Eestis. Ann on hariduselt riigiteadlane ja töötab erakonna loovkujundajana. Teine asepresident Merilin Lukk on töötanud nii tiimiliikme kui ka vabatahtlikuna filmi- ja muusikafestivalidel ning selle aasta aprillist aitab ta arendada start-up-kogukondi nii Eestis kui ka välismaal. Noorsotside peasekretärina jätkab Sirli Pippa, kes on Tõrva noortevolikogu ja Valgamaa Noortekogu juhatuse liige ning varem täitnud noorsotsides liikmetevaldkonna juhi rolli.

Noorte uue juhatuse sõnul täidavad avalikku arvamusruumi hirmu õhutamine, diskrimineerimine ja soov Eestit ülejäänud maailmast isoleerida. „Vabas ühiskonnas üles kasvanud noorena on minu jaoks iseenesest mõisteta, et inimesi koheldakse võrdselt ning meie ühiskond on avatud ja innovaatiline. Kohalike omavalitsuste valimised 2017. aastal on meie võimalus noortena nende põhimõtete eest seista ja võidelda õiglasema ühiskonna nimel,“ ütles noorsotside president Monika Maljukov.

Ühe olulise eesmärgina näevad noored üürituru korrastamist ning peavad oluliseks, et avaliku sektori omandis olevate üüripindade osakaal kasvaks. „Praegu on paljud noored olukorras, kus töökohast loobutakse just seetõttu, et puuduvad korralik elamispind. Lisaks on üürihinnad Tallinnas ja Tartus ületanud juba ammu mõistlikkuse piiri,“ kommenteeris põhjuseid Maljukov. Peale selle on oluline ettevõtlikkuse toetamine – ettevõtlusega alustamist tuleb soodustada juba koolis. Ühe meetmena pakutakse välja madalama

käibemaksuäära kehtestamist alustavate ettevõtete kasvuperioodil.

Maksusüsteemi tuleb sisse viia põhimõtteline muudatus, mis võimaldaks teha rohkem riigipoolseid kulutusi, kuid samas peab vähenema maksukoormus ühiskonna madalama sissetulekuga liikmetele. Noored leiavad, et sisse tuleb viia kinnisvaramaks ja maksustada tuleb luksusautode ja keskkonda rohkem saastavate sõidukite ostu. Tuleb kehtestada ka ettevõtte tulumaks, mille puhul maksavad ettevõtted makse kogu teenitud tulu pealt. Selle arvelt tuleb langetada märkimisväärselt tööjõumakse, et soodustada uute töökohtade loomist.

Noored sotsiaaldemokraadid peavad oluliseks ka õpetajate palgaküsimust, kuhu riik peab senisest enam investeerima. Oluline on ka lasteaiaõpetajatele kehtestada riiklik palga alammäär ning tugispetsialistide teenused peavad olema kõigile õpilastele kättesaadavad. Koolieelne aasta lasteaias peab olema kõigile kohustuslik ning lasteaias tuleb igale lapsele tagada tasuta toit. „Alusharidus on oluline osa lapse arengust ning siin ei saa riik teha järeleandmisi,“ kommenteeris seisukohti noorsotside president.

Haridusastutustes tuleb rõhutada võrdõiguslikkuse põhimõtteid, vähe- muste õigusi ning kasvatada arusaamist,

et diskrimineerimisega kaasneb ka ühiskondlik kahju. „Haridussüsteemi üheks eesmärgiks peab olema soostereotüüpide edasikandumise takistamine ning tuleb luua keskkond, kus iga laps ja noor tunneb end hästi ja turvaliselt,“ ütles Maljukov.

Võrdõiguslikkusel on noorsotside programmis oluline koht. Noorte arvates peab riigikogu valimiste nimekirjadele kehtima reegel, mis lubab kinnitada vaid neid nimekirju, kus on tagatud sooline tasakaal nii järjestuses kui ka kogunimekirjas. Riik peab näitama eeskuju ning kehtestama riigiettevõtete nõukogudele sookvoodid. Samasoolistel

Me näeme selgelt, et riigis pead tõstev vihkamine ja sallimatus viivad meie ühiskonda vales suunas.

paaridel peavad olema samasugused õigused nagu erisoolistel – abielluda ja lapsendada.

Noorte uus poliitiline programm keskendub avatud, salliva ja võrdsed võimalusi pakkuva ühiskonna eest seismisele.

„Me näeme selgelt, et riigis pead tõstev vihkamine ja sallimatus viivad meie ühiskonda vales suunas. Meie põlvkonnal on vastutus ja ka kohustus seista ühiskonna eest, kus iga inimene tunneb end turvaliselt ning tal on võimalused ennast teostada,“ selgitas noorsotside president Monika Maljukov programmi põhimõtteid. ●

Noorsotside uue programmiga saab lähemalt tutvuda:
www.noorsots.ee/programm.

Vasakult noorsotside peasekretär Sirli, president Monika ja asepresidendid Ann ja Merilin.

Elatissabifond leevendab üksikvanemate olukorda

Tulevast aastast hakkab riik maksma ühe vanemaga kasvavale lapsele elatissabi kuni 100 euro ulatuses kuus – kui teine vanem hoidub oma kohustustest kõrvale. Hiljem nõuab riik avansina makstud raha võlgnikult sisse. Lapse ja riigi nõuded koondatakse ühte menetlusse ja see võlg on eelistatud teiste ees.

Riigikogu õiguskomisjoni juhi Heljo Pikhofi sõnul kasvab iga neljas laps Eestis üksikvanemaga perekonnas; liiati on pooltel pere juurest lahkunud vanematest lapse ees ka elatissabivõlgnevus. „Needsinased lapsed on oma mängu- ja koolikaaslastest palju suuremas vaesusriskis, mis paraku tähendab ka teistest kasinamaid arenguvõimalusi.“ Ta märgib, et pahatihti ei saa last üksi kasvatav vanem, kelleks 92 protsendil juhtudest on ema, teiselt vanemalt lapses raha lihtsalt kätte. „Küsi siis heaga või... kohtuga. Hinnanguliselt pooled võlglastest hoiavad oma lapsele raha maksmisest kuritahtlikult

Rikutud on lapse põhiõigust, tema õigust arengule, kaitsele, vanemlikule hoolale. Laste õiguste kaitse on ometigi ka riigi kohus.

Riigikogu liige ja endine sotsiaalkaitseminister Helmen Kütt märkis, ametis oleku ajal kohtus ta mitmete lapsi esindavate ja nende huvideid kaitsvate organisatsioonidega, aga ka üksikisikutega, kes palusid elatissabifondi loomist. „Kuulsin juhtumitest, kus vanem on lasknud elatise maksmise vältimiseks kanda oma palga või toetuse sõbra arvele. Vähe ei olnud ka neid juhtumeid, kus elatise maksmisest hoidumist põhjendati väitega, et lapsega elav vanem kasutab seda raha valesi.“

„Riigile võlgne inimesed kardavad, oma lapse ees aga võlga ei nähta,“ ütles Kütt ja lisas, et elatise küsimus on tihti täiskasvanute omavaheline kiusamisvahend, kannatajaks on sellises konfliktis aga alati laps.

Riigikogu fraktsiooni esimees ja endine justiitsminister Andres Anvelt ütles vastuseks küsimusele, miks fondi loomine on nii kaua võtnud, et selle taga on senini olnud poliitilise tahte puudumine. „Seni on räägitud, et ainult riik ei saa lapsi toetada, esmajärjekorras peavad oma kohustused täitma lapsevanemad. Kahjuks on süvaliberaalsus ühiskonnas toonud kaasa mõtlemise, et tuppä pääsemine on

selle inimese enda asi. Meie seda õigeks ei pea.“

Pikhofi nendib, et rohkem kui kümneni on elatissabirahata jäetud laste mure koputanud seadusandjate südame-tunnistusele. Ent üks valitsusk koalitsioon teise järel on pidanud riigi raha jagamisel pakilisemaks kõike muud. „Paistab, et ainult sotsiaaldemokraatidel on laste vaesuse leevendamine olnud alati esikohal. 2014. aastal saime laste murekoorma kättele viimaks lahti, kui esitasin elatissabifondi loomise eelnõu riigikogu menetlusse. Juuni-kuus on lootust riigikogus perehüvitiste seaduse vastuvõtmist (see kajastab ka elatissabifondi regulatsiooni).“

Möödunud aasta seisuga on Eestis 8043 elatissabivõlgnikku, kes on oma lastele kokku võlgu üle 14,5 miljoni euro. „Nii see edasi kesta ei saa. Mullu kevadel otsustasid kolm koalitsioonipartnerit ühiselt, et elatissabifond tuleb luua,“ ütles Kütt.

Ta märkis, et elatissabifond motiveerib kindlasti kohtusse minema neid vanemaid, kes seni on pidanud seda lootusetuks ettevõtmiseks.

Anvelt leiab, et elatissabifond leevendab oluliselt üksikvanemate olukorda. „Siiani olid elatissabi vajaja ja võlgnik

92 üksikemad
% (33 408 leibkonda)

8 üksikisad
% (2808 leibkonda)

Allikas: REL2011

näod vastakuti, nüüd võtab aga riik enda kanda konflikti ebameeldiva osa – võlga tegelemise.“

Ta märkis, et justiitsministrina alustas ta eelmisel aastal meetmete väljatöötamist kuritahtlikult võlgade maksmisest kõrvalehoidjate sanktsioneerimiseks. Sanktsioonide hulgas on praegu võimalus peatada mootorsõiduki juhiluba, jahipidamis- ja kalastamis- ning relvaluba. „Tavapärastelt ei ole elatissabivõlg kohtutäiturite

Riigile võlgne inimesed kardavad, oma lapse ees aga võlga ei nähta.

Elatise küsimus on tihti täiskasvanute omavaheline kiusamisvahend, kannatajaks on sellises konfliktis aga alati laps.

Elatissabi skeem on tehtud võimalikult lihtsaks. Kui kohtumenetlusaegse elatissabi saamiseks (mis pikeneb seniselt 90 päevalt 150 päevani ja on samuti 100 eurot kuus) tuleb vanemal esitada avaldus sotsiaalkindlustusametile, siis täitemenetluse aegne elatissabi enam lisapabereid ei nõua. Kogu asjaajamine käib kohtutäituri ja sotsiaalkindlustusameti kaudu. ●

**MINISTRI
VEERG**

Liisa Oviir
ettevõtlusminister

Riiklike üürikorteritega ettevõtlusele hoog sisse

Vaba turgu ei huvita mõtestatud regionaalpoliitika, sest ettevõtte ja tegutses seal, kus tootlus on kõrgem ja riskid madalamad. Inimesed ei saa aga praegu tihti liikuda sinna, kus neid ootaks sobilik töö, sest uue kodu rajamise võimalused on piiratud. See on turutõrke olukord ning riigi asi on leida sellele lahendus.

Tallinna südalinnas klaasist kõrghoone kontorilaua tagant võib tunduda, et nii elamuehitus kui ka üürirüütlus elavad just praegu läbi uut kõrghetke, kuid Eesti ei ole linnriik. Viimased paarkümmend aastat on tõestanud, et ettevõtte kasumimarginaali ootusi ei pruugi mõnda konkreetsesse piirkonda (üür)korterite rajamine täita. Riigi jaoks on edukuse mõõdik just vastupidi võime tagada oma kodanikele töö- ja elukoha väarikad võimalused. Nii on selle programmi puhul tegemist selge ühishuviga: ettevõtjad saavad julgemalt tegevust arendada ka nendes piirkondades, kus töökäsi täna napib.

Avaliku sektori toetatud üürielamute niši loomine on vajalik eelkõige seetõttu, et Eestis puuduvad terviklikult

“Avaliku sektori toetatud üürielamute niši loomine on vajalik eelkõige seetõttu, et Eestis puuduvad terviklikult arendatud, kvaliteetsed ja kaasaegsed üürielamud, mis vastaks mobiilsele tööjõu ootustele ja oleks kättesaadavad madalama sissetulekuga leibkondadele.

arendatud, kvaliteetsed ja kaasaegsed üürielamud, mis vastaks mobiilsele tööjõu ootustele ja oleks kättesaadavad madalama sissetulekuga leibkondadele.

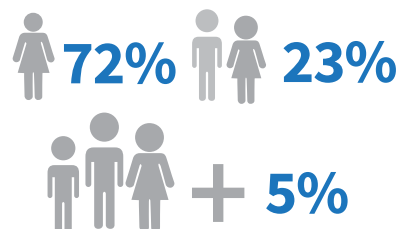
Praegu iseloomustab üürisektori olukorda suuresti kaootilisus. Lisaks on üürirühnad palgatase ja ostujõuga võrreldes kõrged. Teisalt on maal kinnisvarahinnad niigi madalad ning ka riigibikortereid ei saa seal teha veelgi odavamaks. Linnades aga on odavus vajalik, et muuta korterid kättesaadavaks neile, kelle palk ei võimalda uut ja moodsat eluaset vabaturult üürida.

Iga omavalitsuse vajadus on erinev ja programmi paindlikkus on väga oluline. Riigi soov ei ole jääda neid maju opereerima, see vastutus jääb ikka kohalikule omavalitsusele, kel on parim arusaam piirkonna vajadustest.

Tänapäeva eluase ei saa seisneda üksnes neljas seinas ja katuses pea kohal. Eluase peab olema kvaliteetne ja taskukohane elukeskkond. Sellisele eluasele on õigus kõigil – nii Imavere saeveski töötajal, Valga õpetajal kui ka Tallinna meditsiiniõel. ●

Iga neljas laps kasvab
üksikvanema-leibkonnas

Eesti enamikus üksikvanema-leibkondades on kasvamas üks laps

8043 elatissabivõlgnikku
kes on oma lastele kokku võlgu üle
14,5 miljoni euro

UUS SUUND: SDE esimees Jevgeni Ossinovski pidas 15. mail Tallinnas kõne, milles sõnas sotsiaaldemokraatide uue eesmärgina võitluse avatuse ja sallivuse eest.

JEVGENI OSSINOVSKI

Ma tahan Eestit, kus iga meie inimene on väärtus, kus iga meie inimene on oma

Viimase aastaga on meie avalik ruum on täitunud viha, ksenofoobia, sildistamise ja diskrimineerimisega. Sadadele inimestele näidatakse ust, välismaalasi ahistatakse ning demoniseeritakse. Terveid inimgrupe ahvardatakse törvikute ja isehakanud jõukude patrullidega. Nagu pärast räiget joomingut on meie avaliku ruumi nurgad ksenofoobset okset täis.

Ma tunnen, et mingisugune kultuuriline pidur on maha võetud. See tähendab, et vägivald on tulnud lähemale. Õige mitmel korral on plahvatused väga vähe puudu olnud. Me ühiskond loobib juba kaks aastat põlevaid tikke kütusepaaki. Kuidas see nii läks? Tabavaim diagnoos pärineb minu hinnangul Friedrich Nietzschelt: „Hullumeelsus on haruldane üksikisikute puhul, aga inimrühmade, parteide, rahvaste ja ajastute puhul on see reeglilik.“

Mulle näib, et me liigume suurel kiirusel ühiskondliku hullumeelsuse suunas, millest Nietzsche räägib. Võib-olla ise seda lõpuni mõistmata. Kui keegi vaatab ühiskonna ekrestumist

rahulikult pealt, siis pean kurvastusega ütleva, et rahvaste hullus on väga kiiresti progresseeruv haigus. Aastal 1928 kogusid natsid Saksamaa valimistel 3% häältest. Kaks aastat hiljem juba 18%. 1932. aastal aga juba võitsid 37 protsendiga. Sisuliselt kulus üks parlamenditsükkel ning mõttetult räuskavast marginaalist sai riigikantsler. 1928. aastal oleks sellise prognoosi tegija kõva häälega välja naerdud.

Eestis on pelgalt kahe aasta jooksul verbaalne vägivald muutunud mitmekesisuse teema käsitlemisel normiks. Freud muidugi rõõmustaks, et lõpuks elatakse negatiivsed emotsioonid välja, mis selles siis halba?

Vihakõne teeb haiget ja psühholoogiline vägivald ei ole füüsilisest kuidagi leebem. Lisaks, vihakõne ei ole lihtsalt sõim, vaid inimväärikust alandav tegu. Tiblad, sibulad, neegrid, peded, rätipead, murjanid – iga sellise räge

“Eestis on pelgalt kahe aasta jooksul verbaalne vägivald muutunud mitmekesisuse teema käsitlemisel normiks.”

sildi taga on inimene. Inimene tema erakordsuses, oma ainulaadse isiksuse ja looga.

Psühholoogilisest vägivallast on aga otse-tee füüsiliseni. Rassistlik sõna ja tapmine asuvad samal genotsiidil teljel, sest kui inimene on muudetud

neegriks, pedeks või murjaniks – on ta muudetud mitteinimeseks. Vihakõne peidab inimese dis-krimineeriva sildi taga ega käsitleni inimesena.

Mõni tahaks lihtsalt öelda, et väga paljud Eesti inimesed on ksenofoobid ja ega midagi ei olegi teha. Ajalugu on olnud keeruline, see paneb muretsema püsijäämise pärast. Raudse eesriidega lõigati meid ära euroopalikust mõtteruumist, mistõttu kogu inim-õiguste mõisteaparatuur on Eesti inimestele täiesti võõras ega juurdu nii pea. Kahtlemata on selline seletus mugav. Täna lihtsalt on nii ning jääb üle loota, et uus põlvkond on teistsugune.

Ei tea, kuidas teile tundub, aga minule selline lootus lohutust ei paku. Üleüldse, ühiskondlikke protsesse tuleb teadlikult juhtida, mitte loota parimat. Muutusi tuleb esile kutsuda, mitte neile reageerida. Lastes protsessidel omavoolu kulgeda, ei tea me kunagi, kus ja millal jõgi kallastest välja murrab.

Seega tuleb ka tänase radikaliseerumise põhjuseid otsida sügavamalt. Peame radikaliseerumise põhjuseid sügavamalt otsima, harutama seda küsimust pisut lahti.

Muidugi teame, et EKRE valijaskonnas domineerivad madala sissetulekuga ja madalama haridustasemega mehed. Nad on kriitilised mitte ainult valitsuse, vaid enamiku ühiskondlike arengute suhtes. Asja edasi analüüsides näeme, et nad ei suutu tõrjuvalt mitte ainult sisseerandajatesse, vaid ei usalda üleüldse teisi inimesi.

Üldine usaldus sõltub aga suuresti inimese sotsiaalmajanduslikust olukorrast. Need, kes on oma eluga enam rahul ning tunnevad kindlust tuleviku ees, usaldavad teisi palju enam. Nad tunnevad, et ühiskond liigub edasi koostöös, mitte üksikisikute olemusvõitlusena.

Maaailma Väärtusuuring näitab, et oma majandusliku olukorraga rahulolematust inimestest usaldab teisi inimesi vaid 20%. Rahuloluskaala teises otsas, nende seas, kes on oma

“Ühiskondlikke protsesse tuleb teadlikult juhtida, mitte loota parimat. Muutusi tuleb esile kutsuda, mitte neile reageerida.”

majandusliku olukorraga rahul, on usalduse näitaja pea kolm korda kõrgem.

Need hoiakud korreleeruvad ka objektiivsete sotsiaalmajanduslike protsessidega. Majanduskriisi algusest on varsti kümme aastat möödunud

ent elatusaseme paranemine on olnud aeglane ning seejuures kasvavalt ebaühtlane. See viimane on siinkohal eriti oluline.

Nimelt on aastast 2010 sissetulekute ebavõrdsus Eestis pidevalt kasvanud ning aastaks 2014 murdis Eesti, vaatamata tihedale konkurentsile Läti, Bulgaaria, Küprose, Kreeka, Leedu ja Rumeeniaga, eba-võrdsuse ede-tabeli tippu – meie gini indeks oli Euroopa kõrgeim.

See tähendab, et Eesti arengu rongilt on suur osa inimestest maha jäämas ning sellega kaasnev pahameel on mitte ainult mõistetav, vaid ainuvõimalik reaktsioon. Ootuste ja reaalsuse ebakõla ei saa lõputult suureneda.

Lisaks ebavõrdsuse kasvule, mis on olulisim radikaliseerumise toiteallikas, on hirme võimendanud ka ebastabiilsus Euroopas, millest põgenikekriis on ainult viimane näide. Kogu Euroopas oleme näinud järkjärgulist inimeste kindlustunde kahanemist. Edasipürgiv usk, et õigesti toimides läheb elu paremaks, on asendumas pessimistliku lootusega, et asjad jumala eest kehvemaks ei läheks.

Rahulolematuse sotsiaalmajandusliku olukorraga ning hirm ebastabiilsuse ees tekitavad soovi sulgeda aknaid ja uksi välismaailma ees ning sulgeda endasse. Selles olukorras on EKRE pakkunud illusoorse lootuse, et kui Eesti ennast rahvusvahelisest kogukonnast lahti haagiks, oleksime edukamad. Mis me siin ikka koo-gutame Brüsseli ja Ameerika ees! Eestil on oma eriline tee käia, kõigist ja kõigest lahus. Arendame siin Euroopa perifeerias oma suletud reservaati ja küllap lähevad halvad asjad meist mööda.

Vana-kreeka keeles oli sellise lähenemise kirjeldamiseks üks sõna. Seda kasutati nende kohta, kes käisid oma teed. Need olid inimesed, kes ei mõistnud, et inimelu kulgeb laiemas sotsiaalses süsteemis, et inimühiskonna põhi-olemuseks on läbi põimunud võrgustikud ja koostöö. See sõna on kõigisse Euroopa keeltesse jõudnud ja laialt kasutusel. See sõna on „idiot“ – otsetõlkes: see, kes käib omaette.

Jälgides üleskutseid isoleerida Eesti välismaailmast ning elimineerida sisevaenlased (välismaalased, homoseksuaalid, tolerastid ja muud anti-estlased), näen, kuidas idiootse Eesti idee on tugevnenud. Tugevneb nii iha illiberaalsete poliitikate kui ka karmi käega juhtide järele. Paraku ei piirdu see vaid EKRE vihaste avaldustega.

Muidugi ei ole ajalooliselt selles midagi uut, see on läbi käidud tee. 1930. aastatel, kui Euroopa oli juba võtnud suuna järgmisele sõjale ning üleilmne majanduskriis oli põhjalikult räsitud noort vabariiki, prooviti see idiootne iseolemise tee juba ära. Tulemuseks oli Eesti vabariigi lõpp. Ei ole mingit kahtlust, et täna oleks sama reha otsa astumine täpselt sama fataalne.

Sõjaeelsest perioodist leiame aga lisaks valusale vaivaja ajastu õppetunnile ka vastuse väitele, et universaalsed inimõigused, vähemuste kaitse ja kõigi inimeste võrdne kohtlemine on meile kuidagi võõras Euroopa värk, mis on mujalt

peale surutud ega ole meie inimestele omane.

See ei ole absoluutselt nii. Aastal 1920 võttis Eesti vastu oma esimese põhiseaduse, mille tuumaks olid inimese universaalsed põhiõigused. Veel enne, kui universaalsed inimõigused deklaratsiooniks kirjutati. Põhiseaduse paragrahv 6 ütleb: „Kõik Eesti kodanikud on seaduse ees ühetaolised. Ei või olla avalikõiguslikke eesõigusi ja paheõigusi, mis olenevad sündimisest, usust, soost, seisusest või rahvusest.“

Aastal 1925 võeti vastu üks tollase maailma liberaal-semaid vähemuste kultuuri-autonoomia seadusi, mis andis vähemusrahvustele ulatuslikud kultuuri-lised, hariduslikud ja isekorralduslikud õigused. Ühena esimestest andsime naistele valimisõiguse. Ilma liialdamata olime me liberaalse, universaalsel väärtustel põhineva ühiskonnakorralduse üks pioneere kogu maailmas.

Me mõistsime, et paljurahvuselise ühis-konna vundamendiks saab olla inimeste põhiseaduslik patriotism. Et etniline rahvusriik ei ole utoopia, vaid ohtlik ja ebainimlik düstoopia.

Ka pärast taasiseseisvumist oleme ehitanud riiki ja ühiskonda, tuginedes 1920. aastal tehtud põhimõttelisele valikule, et me ei otsi müütilist veresugulust, vaid väärtuselist kokkulepet, mis on inimliku mitmekesisuse suhtes inklusiiivne. Mina ei taha idiootset Eestit. Ma tahan Eestit, mis põhineb universaalsel inimõigustel, kus iga meie inimene on väärtus, kus iga meie inimene on oma. Ma tahan Eestit, mis usub rahvusvahelise õiguskorda, mis põhineb väärtuselisel koostööl tugevas ja avatud Euroopas. See väärtuseline valik sai tehtud juba pea sada aastat tagasi. See valik on olnud põhimõtteline. See valik on olnud õige.

Inimõigused on fundamentaalsed. Ja fundamentaalset ei tohi taandada pragmaatilisele. Avatus ja sallivus on põhiväärtused, mis vajavad kaitsmist ja edendamist ka siis, kui see ei too ühtegi eurot juurde. Inimesed vajavad uppuvatelt paatidelt kuivale maale aitamist ka siis, kui see viib eurosid välja.

Põhiväärtuste eest seismine ei teeni Eestis aplausi laiade hulkade käest. Eriti puudutab see vähemuste õigusi. See on üks olulisemaid põhjusi, miks nimetatud küsimused poliitilisel tasandil aastate kaupa laagerduvad ning ootavad vajalikku poliitilist akent, et otsuseni jõuda.

Viimati avanes aken aastal 2014, kui sotsid valitsusse läksid ja tegid otsuse, mis oli

poliititehnoloogiliselt täiesti jabur: me tõstisime kooseluseaduse lauale ja me tegime selle seaduse ära. See maksis mitmele inimesele koha riigikogus, on kahandanud meie toetust vanemaalistele, meeste ja venekeelsete inimeste seas. Erakond on kaotanud liikmeid.

Jah, vähemuste õiguste kaitse ei leiagi kunagi automaatselt enamuse toetust. Viimase nimel tuleb teha sihilikku, rasket ja ebapopulaarset tööd. Mõnikord on aga vaja ka otsustada populaarsele vastuseisule vaatamata. Vähemuste õigusi referendumile ei panda, neid tuleb kaitsta ka siis, kui selle eest ühtegi häält

parasjagu ei pakuta.

Ebakindluse ajastul tuleb taasmõtestada kõige põhilisem – ühiskondlikud põhiväärtused. Kui vundament on tugev, saab tulevikku julgelt ehitada. Seda vundamenti pole vaja kaugel otsida. Eesti põhiseadus annab meile kaks alussammast: Eesti on osa rahvusvahelisest õiguskorras ja iga inimesel on võrdne väärtus. Esmapilgul paradoksaalne, aga ainult nii on võimalik tegelikult tagada eesti keele ja kultuuri areng läbi aegade.

Viimase aasta jooksul olen korduvalt kuulnud murelikke hüüatusi: „Vaata, mida EKRE ühiskonnaga teeb! Miks te selle vastu midagi ette ei võta?“ Mida siis teha tuleks, olen küsinud. „No ma ei tea, te olete seal valitsuses, tehke midagi.“ Loomulikult ei taha ma endalt kuidagi vastutust ära veeretada, ent ei valitsus ega ükski erakond ei saa seda probleemi üksi lahendada.

Muidugi näen ma selles küsimuses sotsiaaldemokraatidel olulist rolli. Sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine on muutumas pelgalt ideoloogilisest küsimusest eksistentsiaalseks. Kui inimesed ei saa osa Eesti arengust, ähvardab see demokraatiat. Vaeste probleemist on lõpuks saamas ka rikaste probleem.

Eesti rahvas on seisnud eluliste valikute ees, on just rahva vaimne eliit võtnud vastutuse, tulnud välja ja andnud Eestile suuna. Nii oli see esimese rahvusliku ärkamise ajal, nii oli see laulva revolutsiooni ajal. Täna valik on sama otsustav.

Võitlus avatuse ja sallivuse eest ei ole parteipoliitiline lahing, see on võitlus Eesti riigi ja rahva säilimise ja arenemise eest. Kui me selle võitluse kaotame, siis ei ole enam mingit kasu näpuga näitamisest viletsatele poliitikutele, kes ei osanud oma seisukohti valijatele piisavalt hästi seletada. Siis on hilja isegi selleks, et endalt küsida, kus olin mina siis, kui oleks saanud veel midagi teha.

President Lennart Meri on öelnud: „Eksituste lõtk on Eestil väike või koguni olematu. Eesti riik ei tohi teha vigu ja Eesti rahvas ei tohi teha vigu.“

Head sõbrad! Mõttekaaslased! Ärge visake püssi põosasse. Seda vankrit on võimalik tagasi õigele teele keerata. Teeme seda! ●

Jevgeni Ossinovski
SDE esimees

Daniel Vaarik kommunikatsiooni- ekspert

See kõne ei veena neid, kes ei tahagi saada veendud, kuid see kõne võib veenda neid, kes on ammu oodanud selget kolmandat teed ekrelikule vaenu külvamisele ja teiste osapoolte bürokraatlikule ümmargusele jutule. Usutavasti inspireerib see kõne nii-öelda inimesi keskelt, kes on valmis kuulama argumente ja kellele võib-olla mõjub ka kõne üsna aus toon. Rasked ajad sünnitavad alati häid tekste. Selle teksti põhjal otsustades ongi raske aeg kätte jõudnud. Kuid raskused pakuvad ka võimalusi ja loodetavasti suunab see kõne neid otsima.

Sten Tamkivi ettevõtja

Olen avalikus retoorikas näinud üha rohkem vastasseisu, kus rassism ja tolerants oleksid justkui ühe skaala kaks eri otsa, mõlemad ühtmoodi äärmused. Ei ole nii. Inimväärikus ja võrdne kohtlemine sõltumata sünnikohast või nahavärvist on meie väärtussüsteemi nullpunkt, vundament, millele ole-me kirjutanud oma põhiseaduse ja millest sõltub meie haridussüsteem, teabemajandus, noorte eestlaste soov siin elada jpm.

Kui keegi peksab kodus naist, siis naise mittepeksmine ei ole nn teine äärmus, vaid normaalsus, mida me tegelikult soovime. Ei ole nii, et „tõde on kuskil peksmise ja mittepeksmise vahepeal“.

Helen Sildna Tallinn Music Weeki korraldaja

Usun, et ka ühiskondlikke protsesse on võimalik suunata meetodil, et pannakse paika eesmärk ja luuakse selleni jõudmiseks plaan. Kasvõi meeste ja naiste vahelise soolise ebavõrdsuse ja palgalõhe puhul. Kui meie eesmärk on palgalõhe vähendamine, on vaja palju rohkem naisi juhtivatesse ametitesse, tipp-poliitikasse, konverentsikõnelejateks, avalikkuses sõna võtma. Niiivõtte on arvata, et see juhtub iseenesest, vaja on tahet, otsust ja plaani.

David Vsevirov ajaloolane

Siin pole mingit kahtlust, et käib ühiskondlik radikaliseerumine, selliseid märke on piisavalt palju. See on kurb, aga ma jagan neid järeldusi.

Jah, ühiskondlik hullumine toimub teatava ajaloolise seaduspärasusena. Hiljemalt iga paari põlvkonna tagant elatakse see läbi. Inimesed tormavad edasi, hoolimata sellest, et ees on kuristik. Ma ikka mõtlen neile sakslastele, kes pooldasid sõda, endal seinu või kapi peal mustas raamis pilt eelmises sõjas hukkunud isast, vennast või peigmehest. See ei takistanud neid. Või mis on lihtsal vene inimesel sellest kasu, et „Króm naš“ (Krimm kuulub meile)? Polegi, aga see on talle oluline uhkuse pärast.

Uudised

Tanel Talve: Kiirel internetil on otsustav tähendus maaelu arendamisel

Tanel Talve viitas olulise tähtsusega riikliku küsimuse – lairiba ehk kiire interneti väljaaitamise arendamise – arutelul, et selle teemalised pingutused Eesti erinevate piirkondade võimaluste parandamisel on takerdunud.

Ta toonitas, et Sotsiaaldemokraatide eestvõtmisel täienes valitsuslepe eelmise aasta hilissuvel punktiga, mis lubab tagada igale maal elavale perekonnale mõistliku hinnaga kommunikatsioonid – elektri, kiire interneti ja korralikud sõiduteed, luues selleks vajalikud täiendavad toetusmehhanismid ehk nn viimase kilomeetri toetuse. Vastutajatena said kirja majandus- ja taristuminister ning riigihalduse minister, paraku pole aasta jooksul selles suunas suuremaid arenguid toimunud.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond on seisukohal, et haritud rahvas on meie riigi edu pant. Ja kiire interneti kasutatavuse tõus seda haritust ka tõstab.

„Me räägime Eestist kui maailma edumeelseimast e-riigist ja kindlasti olemegi selles vallas suurepärase tööd teinud. Kuid Euroopa Liidu elektroonilise side raporti kohaselt on Eesti kiire interneti leviku ja kasutuse osas Euroopas viimaste seas. Kas me saame selle üle uhkust tunda?“ küsis Talve. Ta julgustas vastutavaid ministeeriume kiiremini võtma ette samme, mislikas kiire internetiühenduse tagamisele pakusid inimestele ka koolitusi ja presentatsioone, selgitamaks kuidas ülikiire internetiühenduse kasutamise võimaluse olemasolu meie arengus täiesti uue lehekülje avab.

„Muuhulgas nähakse selles võimalusi tervishoiuteenuste arendamiseks, hariduskättesaadavuse suurendamiseks, ühiskonna paremaks kaasamiseks otsustamisse, kodukontorite leviku ja seoses sellega ka maapiirkondade arengu hoogustamiseks,“ meenutas ta. „Sotsiaaldemokraatlik Erakond on seisukohal, et haritud rahvas on meie riigi edu pant. Ja kiire interneti kasutatavuse tõus seda haritust ka tõstab.“ ●

Riigieelarve strateegia: jäämäe veealune osa

Sotsidele RESis oluline

Kalev Kotkas
riigikogu rahanduskomisjoni liige

Kui kasutada vana kulunud kujundit, siis riigieelarve strateegia (RES) on jäämäe veealune osa ja iga-aastane riigieelarve on selle veepealne osa. Nende poliitikaühenduste jaoks, keda huvitab suure pildi nägemine, on igal kevadel uuendatav riigieelarve strateegia väga informatiivne dokument. Sealt saab teavet lisaks lähiaastate plaanidele ka jõudude vahekorras valitsuses, koalitsiooni tervisest kuni iga üksiku valitsusliikme läbilöögvõimeeni välja.

Aprilli lõpus valitsuse heakskiidu saanud RES on hea märk meie ministrite õnnestunud meeskonnatööst. Kirjeldamaks kogu seda sotsiaaldemokraatiat, mida uus RES sisaldab, jääb Marise etteantud tähe-märkidest väheks, aga allakirjutanu jaoks on olulisim alljärgnev:

Lapse- ja peretoetuste reform jätkub. Pere esimese ja teise lapse toetus tõuseb praeguselt 50 eurolt 2019. aastaks 60 euroni ja alates 2017. aasta

lapse- ja peretoetuste reform

Lapsetoetuste tõus
Elatisabifond
Huvitegevuse toetamine
Lapsehoiukohtade loomine
Lasteaedade korrastamine

Haridus ja teadus

Õpetajate miinimumpalga tõus
Teaduse rahastus suureneb

Kohalikud omavalitsused

KOV tulubaasi tasandusfondi maht suureneb
Investeeringud sotsiaalobjektidesse ja lasteaedadesse
Lisavahendid maapiirkondades elektrivõrgu ja internetiga liitumiseks ning juurdepääsuteede rajamiseks
Omavalitsuste liitumistoetused

Sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine

Maksuvaba tulu 170 eurolt kuus 180 eurole kuus
Üksi elavate pensionäride lisatoetus 115 eurot kuus

1. juulist hakatakse maksma uut lasterikka pere toetust 200 eurot kuus kolme- ja enamalapseliste peredele. Üksikvanemate toetamiseks luuakse 2017. aastast kuaräägitud elatisabifond, mille kaudu toetatakse 100 euroga kuus igat last, kelle eest on vanem elatisraha maksmata jättnud. Lisaks kehtestatakse lilsameetmed elatisabivõlglaste surve-tamiseks. Alates 2017. aastast käivitub riikliku huvitegevuse toetuse programm, millega suunatakse laste huvitegevusse esimesel aastal 6 miljonit ja järgnevatel aastatel 15 miljonit eurot lisaraha. Euroopa Liidu vahenditest investeeritakse 6,5 miljonit eurot 1200 lapsehoiukoha loomisesse ning 14 miljonit eurot kvoodiraha lasteaedade rekonstrueerimise toetamiseks.

Omavalitsuste tulubaasi tasandusfondi maht tõuseb 2020. aastaks praeguse tasemega võrreldes 25 miljoni euro võrra, sellest 15 miljonit 2019. ja 10 miljonit 2020. aastal. Lisaks investeerib riik 2017. aastal aastekvootide müügitulu arvelt 12 miljonit sotsiaal-objektidesse ning 14 miljonit eurot

lasteaedadesse. Saavutasime kokkulepe, et kohalike omavalitsuste objektidesse tehakse järgnevatel aastatel veel 10 miljoni euro eest investeeringuid. Lisaks sellele eraldab valitsus lisavahendid maapiirkondades elektrivõrgu ja internetiga liitumiseks ning juurdepääsuteede rajamiseks. Kokkuleppe kohaselt eraldatakse selleks 2017. ja 2018. aastal miljon eurot ning alates 2019. aastast 5 miljonit eurot aastas. RES sisaldab ka juba varem kokku lepitud omavalitsuste liitumistoetusi. Selleks on ette nähtud 2017. aastal 14 miljonit, 2018. aastal 28 miljonit ja 2019. aastal 23 miljonit. Liitumistoetused võivad maksimaalselt tõusta kokku kuni 85 miljoni euroni.

Riigikaitse valdkonnas eraldatakse liitlaste sõjalise kohaloleku tagamiseks järgmisel neljal aastal kokku 22 miljonit eurot ning kaasaegse idapiiri välja ehitamiseks kokku 70 miljonit. Eesti investeerib endiselt tulejõu kasvu ja uude relvastusse. Kokku tõusevad kaitsekulud 2,07 protsendile SKTst.

Sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks

tõuseb maksuvaba tulu 170 eurolt kuus 180 euroni kuus.

Alates 2017. aastast hakatakse maksma üksik elavatele pensionäridele esimest korda lisatoetust 115 eurot aastas.

Hariduse ja teaduse valdkonnas on tähtsaim, et õpetajate palk tõuseb edasi. Kahe viimase aasta jooksul tõstisime õpetajate miinimumpalga 800 eurolt 958 euroni. Aastaks 2019 tõuseb õpetajate palk 120%-ni Eesti keskmisest. Teaduse rahastamist suurendatakse 2017. aastaks 0,86 protsendini SKTst, eraldades selleks 8 miljonit eurot. Lisaks panustatakse teadus- ja arendustegevusse ELi vahenditest perioodil 2014–2020 kokku üle 600 miljoni euro Eesti majandusarengu hoogustamiseks.

Kõigi loetletud ja loetlemata plaanide elluviimine vajab rahalist katet. See plaanitakse tagada valitsemissektori kulude 3% vähendamise, aktsiiside tõusu, raskeveokite teemaksu kehtes-tamise ja riigiettevõtete dividendide senisest enama kasutamisega. ●

Tartu visiidil tõstatati piirkonna murekohad

Fraktsiooni visiidil Tartusse tutvusid saadikud tartlaste olulisemate murede, kuid ka saavutustega.

Eiki Nestor, Heljo Pikhof, Helmen Kütt, Andres Anvelt, Marianne Mikko, Ivari Padar, Rainer Vakra, Tanel Talve ja Urve Palo käisid 19. ja 20. mail Tartus tutvumas linna haridus-, sotsiaal-, kaitse- ja tööstusvaldkonnaga. Neljapäeva õhtul kogunes piirkonna üldkoosolek, kus saadikud lugesid ette fraktsiooni suuremad tänavused töövõidud riigikogus ning tutvustasid Avatud Eesti kontseptsiooni. Arutelu kujunes kohati sedavõrd kirglikuks, et nii esinejail kui teistel erakonna liikmetel tuli üksteise peale häält tõsta, kuid eks vaidlustes tõde kõige paremini selgubki.

Saadikud külastasid koole, aga ka Toidupanka ja Balti Kaitsekolledžit. Fraktsiooniga koos visiidi kaasa teinud kaitseminister Hannes Hanso pidas Tartu ülikooli Johan Skytte poliitikauuringute instituudis avaliku loengu teemal „Muudatused Euroopa julgeolekus ja nende mõju Eestile.“

Johannes Mihkelsoni Keskuses rääkisid

töötajad sotsiaalsete riskigruppide ettevalmistamisest tööturule naasmiseks. Uue teemana on esile kerkimas pagulastele sellekohase toe pakkumine, mis tulevikuperspektiive silmas pidades on üha päevakajalisem. „Kohtumine näitas, et see teema vajab suuremat arutelu nii fraktsioonis sees kui ka ühiskonnas üldisemalt,“ lausus SDE fraktsiooni esimees Andres Anvelt. „Jutt ei käi sugugi mitte immigrantidest, kes tulevad Eestisse head elu nautima, vaid reaalsest, kaitset vajavatest sõjapõgenikest. Fraktsioonis tõstatame omavahel õige pea selle teema kindlasti.“

Tööturg, täpsemini uute töökohtade loomine kunstivaldkonna inimestele oli kõne all ka Loomemajanduskeskuses, mille juht Reigo Kuivjõgi tutvustas keskuse seniseid saavutusi. Tähtvere Avatud Naistekeskuse juhataja Pille Rives rääkis avameelselt oma klientide, perevägivalla all kannatanud naiste muredest. Saadikud Marianne Mikko ja Tanel Talve arutlesid kaasa teemal, kas ja millisel moel saaks parlament seadusloome tasandil ohvritele appi tulla. ●

Eiki Miina Härma Gümnaasiumis tutvustamas parlamendi ja spiikri tööd.

Heljo Pikhof ja Eiki Nestor kirjutavad kooli külalisteraamatusse.

Tallinn vajab laiapõhjalist koalitsioonivalitsust

Anto Liivat
SDE Tallinna Linnavolikogu
fraktsiooni esimees

Tallinna abilinnapeade ja linnaosavanemate jaoks muutub nende kohal hõljuv Savisaare vari iga päevaga üha koormavamaks. Soovi asemel kodulinna arengus kaasa rääkida võtab linlaste hulgas üha enam maad apaatus ja käegalöömise meeleolu.

Paljudel tallinlastel hakkab kaduma oma linna tunne. Üks erakond on pealinna kaaperdanud ja siin kümme aastat omavolitsenud ning selle viljad on iga päevaga üha enam näha. Üha sagedamini kuulen, justkui oleksid kümneid miljoneid eurosid neelavad propagandameedia, linna-pank ja keskparteilaste sadad töökohad midagi isenesestmõistetavat, millega tuleb lihtsalt leppida.

Tallinna 2016. aasta 600 miljoni euro suurune eelarve moodustab enam kui kolmandiku kõigi Eesti kohalike omavalitsuste eelarvetuludest. See on suurrahasumma, mille abil saaks palju ära teha. Kuid nii, nagu teisigi totalitaarseid režiime, iseloomustab ka Tallinna juhtimist lühike kavandamishorisont ning suurte ideede väljakäimine olupoliitiliste uitmõtetenä, millesse tuleb pärast esialgseid rahapaigutusi ja meediasõnumite tootmist teha tõsiselid korrektiive.

Mul on kahju, et Keskerakonna kümneaastase valitsusaja jooksul on paljud tallinlased hakanud leppima üha vähemaga, kuigi Tallinn on suur ja väärikas linn. Siin elab kolmandik Eesti elanikkonnast ja luuakse pool meie rahvuslikust rikkusest. Sõiduteede pindamine, märguvaljakute rajamine ja ehituslubade väljastamine on kõik olulised tegevused, aga lattu tuleks seada kõrge- male, palju kõrgemale, ning küsida, milline on Tallinna roll ja positsioon Skandinaavia pealinnade – Helsingi, Kopenhaageni ja Stockholmi kõrval. Miks peaksid tahma tippteadlased ja -spetsialistid just Tallinnas töötada? Või miks peaksid rahvusvahelised ettevõtted tooma siia oma peakorterid ja teenusekeskused? Kuidas kindlustada kõigis linnaosades õdus ja omanäoline elukeskkond ning kuidas lahendada pealinna

liikuvusküsimused nii, et Tallinnast saaks inimnäoline linn?

Need on vaid mõned küsimused, mida peaksid linnajuhid endalt tegelikult küsima, selmet kulutada kogu energia oma võimupositsioonide ümber müüride ja barjääride ehitamisele.

Savisaare koormav vari

Ametist tagandatud linnaapea on palju aastaid koondanud üha enam otsustusõigust Vabaduse väljakule, jättes linnaosavalitsuste kasutada vaid 5% linna eelarvevahenditest. Pooltel Tallinna linnaosadel puudub isegi arengukava. Edgar Savisaare loodud ületsentraliseeritud juhtimissüsteem ja pideva usaldamatuse õhkkonnas üha kasvav totaalne kontrollisov ei võimalda teistel linnajuhtidel ambitsioonikamate mõtete elluviimisega tegeleda. Eelmise aasta lõpus kirjutasin Postimehes, et ei lähe enam kuigi kaua, kui abilinnapead püüavad Savisaare varjust välja pääseda. Nüüd on see juhtunud. Abilinnapead

käisid 20. märtsil Hundisilmal ja palusid Savisaarel asuda linnavolikogu juhi kohale. Ametist tagandatud linnaapea reageeris sellele muidugi endale ainuomaselt, plaanides korraldada veel enne jaanipäeva reeturite hulgas hoiatava näidishukkamise.

Aeg moodustada Tallinnas laiapõhjaline koalitsioonivalitsus

Võrreldes viimaste kohalike valimiste järgse situatsiooniga, on olukord Tallinnas palju muutunud. Linnaapea on ametist tagandatud ja pööranud tülili oma lähemate meeskonnakaaslastega ning linnavolikogu keskfraktsioonis arutletakse varjamatult võimaluse üle tuua linna juhtima uued inimesed. Tõepoolest – on aeg moodustada Tallinnas laiapõhjaline koalitsioonivalitsus, mis seaks linnajuhtimise keskmesse kaasaegse ambitsioonikuse ja läbipaistvuse ning kaasaks oluliste otsuste langetamise huvigrupid, keda otsused puudutavad.

Mis oleks, kui tasuta ühistransport oleks tõepoolest kõigile ilma piiksumiseta tasuta? Aga kui Tallinn ja Helsingi moodustaksid tunneliga ühendatud ühise linnaruumi? Kas poleks meeldiv, kui detailplaneeringute menetlemine oleks kiire ja ehituslubade väljastamise eest ei küsitaks enam altkäemaksu? Või kui ka kaheksa-aastane laps saaks sõita ohutult jalgrattaga Kristiine

Piritale? Ning Tallinna linnasüsteemis saaksid inimesed juhtivatel ametikohtadel töötada parteipiletit ette näitamata... Mis oleks, kui annaks tallinlastele tagasi oma linna tunde? ●

Konverents “Millist e-Eestit me tahame SpaceX sündmustekeskuses.

Millist e-Eestit me tahame?

Oli kaunis suvehõnguline 20. mai hommik. Eesti tuntumad visio- näärid, eksperdid, poliitikud ja arvamusiidrid seadsid oma sammud Tallinna lennujaama kõr- vale Ülemiste City poole, kus tegutseb futuristliku nimega sündmuskeskus SpaceX. Marju Lauristin oli kutsunud neid leidma Eestile tuleviku digitaalseid sihte ja leidma vastust küsimusele „Millist e-Eestit me tahame?”.

Juba neljandat korda korraldas Euroopa Parlamendi saadik Marju Lauristin konverentsi, kus käsitles Eesti ja Euroopa jaoks olulisi teemasid. Kui varem on arutletud sotsiaalpoliitika, majanduspoliitika, kriiside üle, siis nüüd oli luubi all digitaalne tulevik. Teadupärast on arendatakse Euroopas sihikindlat digitaalset ühisturgu, kus kogu internetis toimuv majandus oleks igale liikmesriigile ühtne.

Konverentsil püüeldi tuleviku e-Eesti poole üheksa teemalaudkonna arutelude kaudu: demokraatia ja e-riik, e-kodanik

ja osalus, haridus digikeskkonnas, inimene digikeskkonnas, innovatiivsed e-teenused, Eesti konkurentsivõime digitaalses Euroopas, rahvuskultuur digikeskkonnas, loomemajandus ja meedia ning tööturg ja haridus.

Et kogutud mõtteid selgelt kaardistada ja võtta hiljem ka kasutusse, otsisid kõik laudkonnad otsisid vastust viiele küsimusele: milline on meie e-Eesti visioon, mida ootame Eesti riigilt, mida Eesti riik tegema ei peaks, mida ootame Euroopa Liidult ja mida Euroopa Liit tegema ei peaks.

Laudkondi oli üheksa ja aruteluküsimusi viis, kuid eesmärk oli ühine: leida need digiarengu aspektid, millega Eesti saaks olla Euroopas liidriks ja mis soodustaksid Eesti inimeste heaolu ja turvatunnet ning toetaksid nii innovatiivset majandust kui ka meie kultuuri, haridust ning demokraatia arengut.

Milline on siis tuleviku Eesti? Lühidalt koosneb e-Eesti aktiivsest

e-kodanikust, kes julgeb võtta sõna ja osaleb ühiskonnas rohkem kui vaid iga nelja aasta tagant valimiskasti juures. Hariduses domineerib virtuaalkool, mille sisu loovad Eesti parimad praktikud ja õpetajad. Tuleviku Eestis on inimesel rohkem vaba aega, sest inimene vabaneb olemast lihtne tootja, kes päevast päeva peab vaid töötama. Kuna inimestel on rohkem vaba aega, siis on inimesed ja tuleviku Eesti ka tervemad, sest muutunud on kodanike väärtushinnangud ja elustandardid.

Riik on aga tark ja minimalistlik, sest otsuste tegemisel lähtub ta kogutud andmetest ja nende analüüsist. Kogu meie kultuur on internetis digitaalselt kättesaadav. Nii on globaalses mõõtmis Eestis ja Eesti kultuur kõikjal ning ei sõltu ajast ega ruumist. Mis aga kõige olulisem: kõigil on võimalus õppida juurde ja ümber.

Konverents kinnitas, et meil on, mille poole püüelda, ning meil on inimesed, kes on valmis selle nimel tööd tegema. ●

Konverentsi korraldaja Marju Lauristin.

SDE esimees Jevgeni Ossinovski ja päevajuht Daniel Vaarik.

Konverentsil arutati Eesti ja Euroopa digituleviku üle.

22.-24. juulil Pärnumaal Varemurrus

Vaata ka: www.sotsdem.ee/suvepaevad-2016/

**Grillmusketärid Ivari Padar, Jaanus Marrandi ja Kalev Kaljaste
ootavad Sind sotsiaaldemokraatide telki Pärnu Hea Toidu
Festivalil 10.-11. juunil Pärnu Vallikäärus!**

	Koht, kus tänavu toimuvad SDE suve- päevad	Kala	Veesõiduk	Mõtteline osa	Ennäe!	Jalanõu							
SDE Harku osakonna esimees							VASTUS						
Surma- heitlus													
Raadi tähis				Loom Sise- ministee- rium									
SDE programmi- ja põhikirja- toimkonna liige ... Tootsman					Master of Arts Aukudega								
Noot			... Maltis Selles										
Sisene- misava				... Suviste Eesti Teaduste Akadeemia				Vaat	ÜRO endine pea- sekretär ... Thant	Süttjas mass	Ajaühik	Versus	Hiiu naise peakate
...-kiosk		Eesti kroon Teiste abita (murdes)				Läti linn Ogre asub ... Joe kaldal "Estonia" balletitjuht							
Sõjalaev									Ida (inglise k.) Välisest ajalohet "Vaba ..." (1952-2001)				
Uus Testament			Mõisa- teenija Initsiatiiv									...-särk Lõhis	
	Sihtasutus Maa-alune vars			Küsisõna E. Tubina ooper "Barbara ... Tisenhusen"				Dirigent 2 x täht					Spordi- vahend
Tapariist					Kübeke Psüühiline sund					Kuu (lühend.) Kirjastus			
Jood		India osariik Valgusetu				Endine rahaühik Naisenimi					JO...-MI ... et contra		
Koeratõug									Vanemate Sotsiaal- demokraa- tide Kohtla- Järve prk. esimees ... Äviv				
Heilooja (1928-1975)				Eliidile omane Rooma 51									
Kala					... Mikser Liiter					... Lepland ... priori			
Mesiniku töökoht							Naisenimi						

Ann Vaida: Mulle meeldib Eesti, mis on ...

EESTI RAHVA RISTISÕNAD

RISTIK